

Mundtlighed og dialogisk undervisning

SIP 2020: Ledelse af pædagogisk udviklingsarbejde på gymnasierne

Hvordan sikrer man forankring af og ejerskab til pædagogiske indsatser?

Henrik Toft, lærer og projektleder

Rita Juncher Christensen, Uddannelsesleder

Fredericia Gymnasium

Punkter

- Baggrund for mundtlighedsprojektet
- Mundtlighedsprojektet
- Ramme for udviklingsprojekter på FG
- Model for FGs udviklingsprojekter
- Projektledelse
- Erfaringer
- Dilemmaer / udfordringer

Skoleudviklings- projekter på FG gennem 6-7 år – i en stadig proces

- Fokus i de enkelte projekter løbende ændret – i takt med den opnåede viden/ændrede praksis
  - **Formativ feedback** – herunder peer feedback i skriveprocessen
  - **Samskrivning** kombineret med **formativ feedback**
  - **Samskrivning** kombineret med **mundtlighed**
  - **Mundtlighed**: den undersøgende dialog – med supervision
- Ca. 75 lærere har gennem årene medvirket i FGs didaktiske udviklingsprojekter

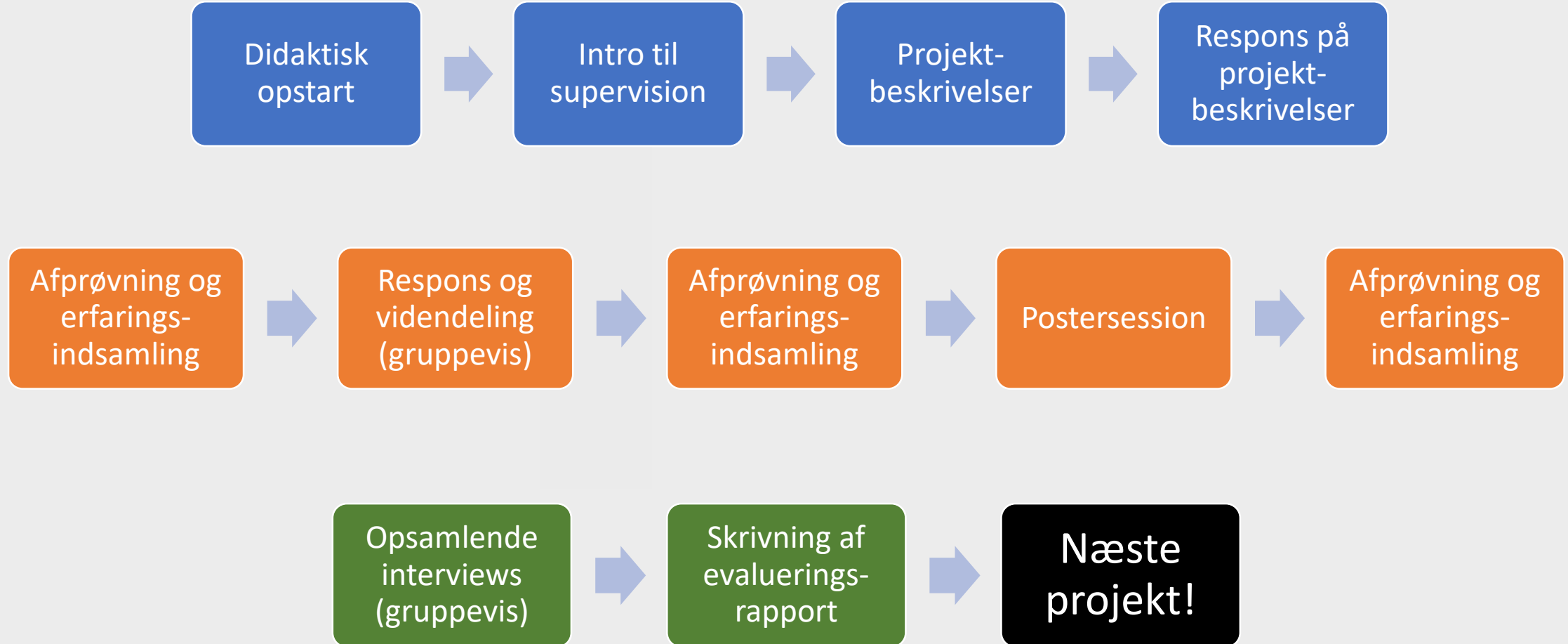
Mundtligheds projektet

- **Mål:** Udvikling af mundtlighedsdidaktikken mhp. at styrke elevernes faglighed og almindannelse
- **Organiseringen** skal styrke lærernes refleksion over og videndeling om forskellige former for didaktiseringer af dialogisk mundtlighed –
  - i opstarten af projekterne
  - undervejs i projekterne
  - som opsamling på projekterne
- **Tæt samarbejde med forskere** inspirerer og kvalificerer

Ramme for FGs udviklings- projekter

- Et-årige projekter med ny opstart hvert år
- Rimelig ramme for tid og timer
- Lærerne melder sig frivilligt i grupper (fag/klasse)
- Aktionslæring med supervision
- Fælles overordnet problemformulering/tema – med gruppernes egne delprojekter (inkl. evalueringsplan)
- Styret og koordineret af en projektleder og en uddannelsesleder

Model for FGs udviklingsprojekter

Skabelon for projekt- beskrivelserne

Deltagende lærere:

Deltagende klasser/hold:

- Titel
- Problembaggrund
- Vision
- Gruppens **egen** problemformulering
- **Afgrænsning** og **konkretisering** af indsatser
- **Begrundelse** for indsatser
- Mål/succeskriterier
- **Tegn på opfyldelse** af mål/succeskriterier
- Evalueringsplan
- Tidsplan

Ledelsesroller og -funktioner i projekterne

— for projekt- og
uddannelsesleder

- Begge er *deltagere og specialister*:
  - Egne didaktiske erfaringer fra projekterne + teoretisk opdaterede
- *Legitimiteten sikres via*:
  - Respekteret repr. fra lærerkollegiet (nat.vid)
  - Kompetent uddannelsesleder, der er hjemmevant i didaktikken (hum)
- *Fastlægger rammerne, planlægger, organiserer og styrer på det overordnede plan – herunder*:
  - videndeling, gensidig inspiration og peerfeedback undervejs i processen
  - den afsluttende/opsamlende kvalitative evaluering
- *Kontakt til samarbejdspartere, forskere og eksterne sparringspartnere*
- *Formidling af resultaterne* internt og eksternt
- *Indkøb af bøger og etablering af projektboghylde*

Strategisk ledelse af udviklingsprojekterne

- Drøftelse af mulig brug af den indsamlede viden i faggrupper og i classesamarbejder
- Initiering af brug af den indsamlede viden –
  - i faggrupperne: temamøder med gensidig inspiration og evt. igangsætning af mindre faggruppeprojekter om kobling af skriftlighed og mundtlighed i faget
  - i classesamarbejderne: klasseteammøder om muligheder for samarbejde på tværs af fag om fx samskrivning og formativ respons
  - i workshops på pædagogiske dage m.m.
- Sikring af rum og tid til:
  - Projektledernes opgaveløsning – herunder til løbende videnindsamling (fra forskning, rapporter, bøger m.m.)
  - Lærernes deltagelse i projektet (møder, planlægning, udvikling af redskaber m.m., beskrivelser, interview etc.)

Vores erfaringer mht. effekt/udbytte af projekterne

- Ændringer i lærernes tænkning og praksis kræver **rum og tid**
- **Fælles** overordnet fokus vigtigt for reelt løft på skoleniveau
- Supervision giver en god ramme om fælles refleksioner over **konkrete** didaktiske tiltag
- **Krav** til gruppernes projektbeskrivelser og postere
- Projekt**styring** er altafgørende
- **Ledelses**opbakning til skemaønsker, særlige hensyn m.m.

Vores erfaringer mht. effekt/udbytte af projekterne

- Fastholdelse, videreudvikling og implementering af viden fra projekterne kræver langsigtet strategi og styring fra ledelsen
- Hvis dette sker, kan vi iagttage tegn på reel ændret didaktisk praksis hos lærerne og ønsket effekt hos eleverne – i vores skriftlighedsprojekter i form af
  - større procesbevidsthed
  - større fokus på proces frem for produkt i det skriftlige arbejde
  - svage elever klarer sig bedre i det skriftlige arbejde
  - højere karaktergennemsnit på skolen i SRP

Dilemmaer / udfordringer

- Hvordan skal projektgrupper sammensættes?
- Hvordan sikres fælles fokus i parallelle projekter?
- Hvordan sikres tid og rum til lærernes arbejde med projektet og ikke mindst til lærernes refleksioner og videndeling?
- Hvordan etableres en effektiv projektstyring, der sikrer, at gryden holdes i kog gennem projektet og fra projekt til projekt?
- Hvordan skabes rammer, hvor projekterfaringer reelt implementeres bredt i lærerkollegiet?

Pjecer med
resultaterne på
FGs hjemmeside

<https://www.fredericia-gym.dk/fg-fokus/skriftlighedmundtlighed-og-skrivemetroerne/>